

je potegnil za cesto oziroma nje rekonstrukcijo, ki pelje na Djekše, pri merodajnih ljudeh in uradih in smo danes že blizu tega, da se bode ta cesta s pomočjo državne podpore, deželne podpore in drugih dobrotnikov v kratkem času zidala, ker se je traniranje že deloma pričelo. — Požlahtnenje in zboljšanje naše govejereje se po g. Nagele skoz to krepko podpira, ker on gleda na to, da dobivamo skoz govejerejsko zadrugo vedno čistokrvna plemena, koje zadruga je on načelnik — kar ni podcenjevati. Mi vemo tudi dobro, da je bil ta gospod tisti mož, ki ki nam je pridobil 700 K podpore za ustanovitev strelnih postaj, za kar mu pristojna zahvala cele občine, ker smo si takih naprav želeli že davno, ki jih pa sedaj zaradi pomankanja občinskih sredstev še nemoremo napraviti. Njegova skrb bila je vedno le skrb za kmeski stan in imeli še bi mnogo slučajev navesti, pri katerih se ni nikoli pustil voditi po narodnostnih motivih, ampak vedno stal za koristi splošnosti in je pred očmi imel, kako bi se kmetu pomagalo. Kdorkoli od nas kmetov potrebuje njegovega nasveta, njegove podpore i. t. d. najde v tem možu vedno prijatelja, potem pa bodi Nemec ali Slovenec; spozna vsak, da je le odkritosrčen prijatelj kmetijstva in mu mora vsak pravičnik le zahvalno spričevalo dati. — Da se je on po zborovanju s svojimi prijatelji in večimi slovenskimi kmeti obeh strank lepo zabavljaj in so se v nemškem jeziku popevale prijetne koroške pesmi, to „Mirovem“ dopisunu ni bilo prav; izdajalske pruske pesmi — kakor oni dopisun naše — koroške — imenuje, bile so mu to „žabje regljanje“ — Več Djekšanov. (Opomba uredništva: Dopisa preje nismo mogli zaradi prostora natisniti, in še sedaj, oprostite, da smo ga do polovice tudi zaradi pomankanja prostora skrčili.)

Iz Makolj. V nedeljo 29. decembra po prvi sveti maši je občinskega pisarja sin oznanil svoja oznanila kakor po navadi. Takoj za njim pa stopi na isti prostor g. M. Šoštar s „Štajercem“ in začne iz njega brati prelepo berilo „Sveti božični prazniki!“ Ker ga je ljudstvo z velikim zanimanjem poslušalo in ko je prišel do stavka „Tudi danes je kmet najzvestejši sin naše svete cerkve“, pristopili so tudi „Fihposovci“ in zijali kakor bi ga mislili požreti. Tudi iz kaplanije se je prikazala glava g. kaplana in vpila: „kaj boš tukaj pridigoval!“ Potem mu ni bilo mogoče dalje brati, ker so nerazsodni in obžalovanja vredni nasprotniki hudo klepetali. Bog jim daj, da bi se tudi oni enkrat zdramili.

Iz Selnice ob Dravi se nam piše, da v bližnji občini Janživruhu ondodni g. obč. predstojnik noče razpisati novih volitev, čeprav je čas za to že aprila meseca potekel. Občani pa mrmrajo: Volitev pri nas tak dolgo, vsled tega ni, ker stari naš „rihtar“ posilem na stolcu sedi.

Iz Majšperga. Mariborski kmečki zapeljivec „Gospodar“ prinesel je v svoji tretji številki prav lepo lažnjivo poročilo iz Majšperga. V tem dopisu se strašno napenjajo nekšne prazne hlačice s suho glavo, dolgimi lasmi in kratko pametjo. Prva laž je, da sta se sešla

dva Majšperčana in se po onem receptu pogovarjala o nemški šoli. Kdo sta ta dva Majšperčana, ni povedal in mi damo vsacemu po sto cekinov, če nam jih z imenom pove. Mi pogovorili pa smo se zaradi nemškega poduka že poprej, predno so dopisnika zidarji pri stavbi nove šole z mortom ometali, da ga je morala doma njegova ženica z brezovo metlo osnažiti. Druga laž je, da smo prosili za nemško šolo. Tepec, grdi popisun, ki je to tako hinavsko zavil. Mi smo le prosili, da bi se med slovenskim poukom podučevalo tudi v nemščini vsaj toliko, da se ne bodedo tujcem prodati pustili in ta naša prošnja je bila upravičena, to tem bolj, ker so se tisti, ki so se naši zahtevi upirali, tudi nemški učili. Saj vemo kam pes taco moli. Tretja laž je, da ni vseh podpisanih imenoval. Četrta laž je ta: Udaril bodem po pastirju in razškropile se bodo ovce. Te uboge prazne hlačice pač gotovo ne bodejo tega udarca napravile in nam zahtevani pouk v šoli razbile. Zahtevani pouk pa bomo dobili, če ne še sedaj, pa poznej in videli bodede kako se bodedo za to še pobrigali o pravem času, če vam bo to prav ali pa ne. Umevno je toraj, da so se tem hlačicam možgani popolnoma zvodneli in svetujemo gospodarju teh hlačic, da si poskrbi zdravnika, da mu bo kolesca uredil in tudi dobro bi bilo, pod pazduhami puščal, da se bode lahko posluževal sekire, motike in štrigla, posebno slednjega, da bo boljše poravnal dlako svojim koščenim kravicam, da se ne bodo usmodile, kadar bode kak mož mimo kadil tobak. Toliko za sedaj. — Več Majšperčanov.

Zunanje novice.

Žena zavdajalka ustreljena. Kmetica Singelia Nikoličeva iz občine Zvazdara na Srbskem je zastrupila svojega moža, da je zamogla potem ljubimkati z 18letnim mladeničem. Sodnija jo je obsodila na smrt in obsodba je bila te dni izvršena na njej v okrajnem mestu Ubu. Ker se pa še ni zgodilo doslej, da bi bila žena ustreljena za kaznen, se je zbralo veliko občinstva h krvavemu prizoru. Zavdajalka je šla na kraj svoje smrti brez strahu in ko je zagledala orožnike s puškami je jim dejala: „Fantje, le prav merite, toda ne v glavo, želim iti v grob z nespačenim telesom“. Štiri puške so počile — in kmetica se je zgrudila mrtva na tla.

Telegrafiranje brez žice (drata.) Iz New-Yorka poročajo, da ima sedaj že ladij, mej njimi 37 angleških in 12 italijanskih, popolne aparate za telegrafiranje brez žice. Na Angleškem je že več nego 20 postaj. Gotovo je, da se bode vporabljal v kratkem telegraf brez žice ter bode možno telegrafirati preko morja celo za prav nizko ceno.

Radi zobobola v smrt. Dvajsetletni črevljarski pomočnik Fran D. na Dunaju se je hotel zastrupiti, ker ga je strašno bolel zob. Popil je fosforjevo raztoplino, a so ga še rešili.

Umetnost, doseči visoko starost. Ta mesec bo Legouvė, član pariške akademije 95 let star. Legouvė

je vsak dan telovadil, zlasti v borilski umetnosti je pravi mojster, igral na biljarju, jako zmerno živel in zadnji čas pije mleko namesto vina. Z vso zgovornostjo zagovarja dober francoski pregovor: „Ljudje ne mrejo, temveč se sami ubijajo.“ Ubijajo se — z nezmernostjo.

Mej mužiki. Neki mužik iz dvinske okolice je odšel v bližnji trg, da si izposodi nekaj denarja ter kupi mrtvaško trugo za svojo umrlo ženo. Njegovi sosedi so pijančevali med tem v domači krčmi, proti večeru pa so šli mužiku naproti; v gozdu pa so nanj počakali, in ko je došel, so mu vzeli denar ter zvezanega položili v mrtvaško trugo. Potem so odšli nazaj v krčmo pijančevat. K sreči se je peljal kmalu nato neki uradnik, ki je reveža rešil gotove smrti ter se peljal z njim k dobrim sosedom v krčmo, kjer jih je dal vse zapreti.

Zamorka streljala na misijonarja. Nek ameriški list piše: Mlada zamorka Gibson je v noči trikrat streljala na misijonarja Gustava Collinsa. Slednji je že več mesecev vodil misijonske vaje in propovedi v tukajšnjem mestu Nyaku. K vajam je prišlo največ zastopnic nežnega (v Ameriki tudi črnega ali rujava) spola, ker je bil Collins še mlad misijonar. Tudi mlada zamorka je prišla redno vsak dan in se je brez meje zaljubila v Collinsa, o čemur pa slednji ni hotel ničesar vedeti. Ko se je po noči Collins napolnil proti domu, sledila mu je Marta Gibson in trikrat nanj ustrelila. Dve krogli nista zadeli, dočim je tretja predrila desno misijonarjevo roko. Zamorko so zaprli.

Radodaren človek. V Madridu je hodil po najbolj obljudenih ulicah visoko vzrastel, elegantno oblečen človek, ki je metal s polnimi rokami denar v srebru in zlatu na cesto med ljudi. Seveda se je nabiralo okrog njega čim dalje več občinstva, dečki in tudi odrasli so se pulili za denar, radodarni tujec pa je prijazno govoril v angleškem jeziku občinstvu ter metal vedno denar iz svojih žepov. Nastal je tak dirndaj in vpitje, da je moralo priti redarstvo na pomoč. Poulični dečki so vpili, da je tujec „zadel“ veliko srečko (loz) in vsled tega znorel, kar je bilo menda tudi res, bil je namreč okrog sebe, ko ga je zgrabila straža, tako, da ga je morala zvezati, a ameriško poslaništvo je izposlovalo, da so tujca zopet izustili.

4 vlaki so ga povozili. Iz Velikega Varadina javljajo: Pričetkom tega meseca so našli blizu postaje Tenk na železničnem tiru mrtvo truplo kmeta Kressuna, ki je vsekakor sam legel na tir. Železniški čuvaj je naznanil ta dodek takoj višji oblasti; toda komisija je prišla šele zvečer in doslej je bilo truplo že grozno razkosano, kajti preko njega so šli še trije vlaki.

Morilec deklet. Iz Nice poročajo: Henri Vidal, ki je v vlaku, ki vozi med Nico in Monte Carlom, umoril in oropal Švicarko, gđc. Hirschbrunner in hotel umoriti v Nici tudi neko drugo dekle, je priznal svoja zločina in povedal, da je v Tamarisu pri Toulonu umoril neko dekle Brusselin ter hotel v Marseilli umoriti neko drugo dekle. Vse te zločine je storil Vidal v dobi od 29. novembra do 22. de-

cembra 1901. V tem času je torej dve dekleti umoril in poskušal dva umora.

Koliko minut potrebuje pri silnem delu nek težak, da si nažge pipo. 1. minuto: Iz pipe izpeha baguš in ga dene na zob. 2. minuto: Piha v njo da se prepriča, če dobro vleče. 3. minuto: Odšravfa kaniš (rogeca) in iz njega izpiše. 4. minuto: Zaslini cev, da bo dobro držala. 5. minuto: Poišče mošnjo z duhanom in pogleda, če je še prilična buba. 6. minuto: Odmota mošnjo. 7. minuto: Nabaše si pipo. 8. minuto: Spoka z mošnjo, da skupaj stepe duhan. 9. minuto: Mošnji zavije vrat in jo zopet shrani. 10. minuto: Dene pipo med zobe. 11. minuto: Poišče iz jednega žepa kremen in gobo. 12. minuto: Iz drugega žepa pa ocel (kresilni nož). 13. minuto: Začne kresati. 14. minuto: Vdari se po ščepcu (prstu). 15. minuto: Obrne kremen na tisto stran, kjer še ni zrahljen. 16. minuto: Kreše dalje. 17. minuto: Skimava z glavo, ker se mu goba ne ukreše. 18. minuto: Je vendar enkrat ukresal. 19. minuto: Začne gobo pihati, da bolje gori. 20. minuto: Dene tlečo gobo na pipo in jo pritisne dol z palcovim nohtom. 21. minuto: Pokrivalo počasi zapre. 22. minuto: Začne cmakati, ali pipa ne diše, kajti naphal jo je preveč. 23. minuto: Pogleda kaj za en zlodej je njegovi pipi, da še sedaj noče goreti. 24. minuto: Zdaj pa začne s čelom, dušom in telom vleči, da se mu konečno v 25. minuti začne pod nosom kaditi.

50 otrok umorila. Iz Kolonije javljajo: Tukajšno redarstvo je prišlo na sled strašnemu zločinu. Neka žena, ki je imela v varstvu in odgoji majhne otroke, je zastrupila v razmeroma jako kratkem času — 50 otrok. Najstrašnejše pri tem pa je, da so matere otrok večinoma vedele za te umore. Vse kaže, da je bilo po nekaterih krajih mej ljudstvom znano, da dela nečloveška žena iz nedolžnih otrok — angeljčke.

Grozen umor. V Lvovu je bil obsojen cigan Filip Dank na smrt na vešalih, ker je umoril svojo ljubico M. Živnak na upravn grozen način. Živel je z njo v neki vasi pri Sanoku več let, potem pa jo zapustil, a M. Živnak je začela razmerje z drugim. To je pa cigana razjarilo, delal se je zaljubljenega in je tako pregovoril bivšo ljubico, da je prišla zopet k njemu stanovat. Spravo sta obhajala s pojedino. Cigan je pil, pel, in plesal; nakrat pa je naredil na tleh s kredo velik bel križ, kar pomenja tamkaj, da bo nekdo izmed družbe umrl. Potem je pa zgrabil ženo za lase, vlekel jo je po sobi ter suval tako dolgo s čevlji, da je onemogla, nakar jo je še večkrat sunil z nožem. In še s krvavim nožem je grozil svojemu 14letnemu sinu in 10-letni hčeri, da ju takoj umori, ako ne bosta rekla pred sodiščem, da je umoril mater njen brat. Otroka sta govorila resnico; cigan pa se je delal blaznega, a zdravniki so izpoznali, da ni v resnici blazen. Obsojen je bil na smrt, kar je potrdil višji kasacijski dvor.

V obrambi ženske čednosti. V Vašintonu je stala pred porotniki lepa gospa Ida Boninova, ker je umorila zdravnika Ayresa. Ponoči je k njemu prišla, kakor

je bilo domenjeno, da z njo napravlja razne zdravniške poskuse, toda Ayres je baje zahteval še več in napadena žena ga je ustrelila s samokresom. Američanski porotniki pa so pleminiti — lepa gospa jih je prepričala o svoji nedolžnosti ter bila oproščena.

Lastnosti gledališke igralke. Gospa Kendel, znana angleška umetnica, zahteva od kandidatkinje za gledališki odér naslednje lastnosti: „Obraz mora imeti kakor boginja, moč leva, postavo Venere, glas golobičin, čud angelja, miloto in ljubost laboda, gibčnost antilope in — pred vsem kožo elefanta ali pa rinocera.

Nesrečna svatba. V Berolinu so imeli svatbo nekega uradnika. Pri tej svatbi je bil tudi knjigovodja Schöder in pri njem je sedela gdč. Kahlenberg. Schöder je vrgel gorečo vžgalico sosedinji na belo krilo, ki se je takoj vnelo in začelo goreti. Svatje so gospodični strgali obleko s telesa, a vendar se je gdč. znatno opekla. Nato pa je oče gdč. Schöderja oklofotal, radi česar so se svatje razdelili v dve stranki in se začeli pretapati in ruvati, da ni ostal noben stol celi. Več jih je bilo ranjenih.

Mater in sestra je umoril. Iz Moskve na Ruskem poročajo: Najstarejši sin v Hamovnikih živečega avstrijskega državljana Rudolfa Kara je ukradel svojemu očetu 500 rubljev, da je mogel kupiti svoji ljubici darov. Sinu je ime Alexander, ter je absolutno realko. Njegova mati je izvedela za sinovo tatvino in ga je radi tega kregala. Togotni sin je iz strahu pred očetom zgrabil sekiro in svojo mater ubil. Sestra Marta, 18-letna dekle, je poučevalo v sosednji sobi svojo sestrico klavir. Brat je udril v sobo in posekal tudi Marto. Hedviga je s povzdignjenimi rokami prosila brata, naj ji pusti življenje, a brat je posekal tudi njo ter jo smrtno rnil. Črez 3 dni je umrla. Ko je oče izvedel za grozno smrt treh svojih dragih, je zblaznel. Da je sin morilec in že v ječi, mu niti povedali niso.

Gospodarske stvari.

Zdravniška ved ali higiena v cerkvah. V „Potopniku“ št. 11 z dne 15. nov. 1900 se nahaja prav zanimivi spis: „Pedagogiški paberki“, kateri, kakor se mi zdi, ne bo prostemu ljudstvu škodoval, ako ga prebere. Italijanski časnik „Stumpa“ razglasa ukaz škofa iz Eana v Italiji, Monsign. Vincenca Franceschina ki zasluži tudi pri nas na Štajerskem v obče razširjenem „Štajercu“ pozornost. Ta, človeku preljubi škof je najpopred opomnil ljudi na nekaj posebnega, namreč na, to da se v cerkvah v blagoslovljeni vodi, ako se malokedaj spreminja ali ponavlja nahajajo cele kulture bakterij in mikroorganizmov, — to je — maličkah stvaric, katere škodujejo zdravju in potem izgovoril: Zelo je potrebno, da bi duhovniki, koliko je mogoče pazili pri duševnem opraviilu, na rezultate ali uspehe znanstvenih poučevanj, kajti tako najbolje odstranijo v ljudstvu in v inteligenci stare navade ali predsodke proti cerkvi; posebno pa kaj tiče cerkvene higijene, se ima razumni duhovski oskrbnik ali farmešter poprijeti vseh pripomočkov, ki mu jih

ponuja moderno visoko stanje znanstva prirodnih in zdravniških vednosti. Na to določuje preblagi, zdravju naklonjeni škof: 1. Po vseh cerkvah svoje škofije se mora tlak po nedelskih in prazniških službah božjih in sploh po vsakem večjem zходу ljudstva desinficirati, to je cerkev sesnažiti; kar pa se najbolje z žaginjami, ki se namočijo ali poškropijo z raztopljenim 3% sublimatom. Po navadnih službah naj se kolikokrat le mogoče pomete z vodo poškropljenim žaginjem, da se prah ne vzdiguje. (To se godi v cerkvi čast. frančiškanov v Mariboru.) 2. Vsaj enkrat na teden naj se umijejo s toplo vodo vse klopi in spovednice posebno mrežice. 3. Kropljenke, kameni z blagoslovljeno vodo naj se izpraznijo vsaj enkrat na teden — in naj se natančno izmijejo z vodo, kateri se primeša 10% sublimata. Da se ti predpisi natančno izvršujejo, na to pazi (ne pri nas, ampak v Italiji) posebna inspekcijska komisija, ki sme tudi kaznovati tiste, ki se ne držijo tega ukaza. Stari mežnar.

Saditev visokodebelnega drevja. Ako dobiš iz drevesnice živo in zdravo drevo in je zemlja količakaj sposobna za dotično drevesno pleme, si le sam vzrok, če ti drevo ne raste. Nepravilno ravnanje umori drevo, ti pa dolžiš tistega, ki je drevo prodal. Najvažnejše delo je pravilna saditev, zato pa o tej reči ni nikoli dovolj pouka, in iz tega vzroka v nastopnih vrstah iznova obravnavamo saditev drevja, in sicer visokodebelnega. Če drevje sadiš jeseni, izkoplji jame nekaj tednov poprej, če ga pa sadiš spomladi, jih naredi že prešnjo jesen. Jame naj imajo v dobri, debeli zemlji po 1 m premera in 60 cm globokosti, v slabjši zemlji pa po 2 — 2½ m premera in po 1 m globokosti. Če zemlja pride dotičnemu sadnemu plemenu je prav, drugače jo pa pomešaj z dobro zemljo in z mešancem. Kadar pričneš saditi, zrahljaj jami dno in jo prični tako zasipati, da pride najboljša zemlja okoli korenin in tja, koder se bodo korenine pozneje razširjale. Srčne in vse debele stranske korenine nekoliko skrajšaj; odreza naj bo gladka in navpična na drevesno os. Od drobnih koreninic odstrani samo raztrgane in zamotane. Sadi toliko globoko, da drevo, kadar se zemlja poleže, tako globoko tiči v zemlji kakor je rastlo v drevesnici. Če vsadiš drevo globokeje, gotovo peša, ostane nerodno ali se celo posuši. Med korenine in pod nje deni z roko dobre zemlje, sploh pri sajenju ne hrani rok in kolen, če hočeš delo dobro zvršiti. Korenine razprostri tako, da dobe naravno lego. Iz zemlje ostale naredi okoli drevesa 1 — 1½ m širok kolobar. Če sadiš drevo v gorko in rahlo zemljo, prilij mu precej, kadar si ga vsadil, prav močno z vodo. Predno jamo napolniš in drevo vsadiš, zabij v dno jame kol, h kateremu priveži drevo najpred prav rahlo, in šele potem prav trdno, kadar se je zemlja in z njo drevo posedlo. Če drevo precej trdno povežeš, se zemlja posede, drevo pa obvisi na kolu ter se posuši. Kol bodi toliko dolg, da sega do krone, in postavljen na južno (solčno) stran drevesa. Kol bodi brez lubadi, ker je ona ugodno zavetje raznim mrčesom. Drevo priveži h kolu na pr. z vrbovo trto, med vez in drevo pa deni mahu.